

8000 deltakere på MRA-konferansen i Caux fra 82 land

Fire år før Hitler våren 1938 hadde voldtatt Østerrike og drevet den store europeer Egon Friedell i døden, var det her hjemme kommet en norsk oversettelse av den samme Friedells geniale verk «Vår tids kulturhistorie». Ennå husker jeg hvordan jeg sommeren 1934 slukte boken, ord for ord, side for side. I sluttkapitlet var noen avsnitt som satte meg i undring. Friedell våger her intet mindre enn den påstand at «det rasjonalistiske intermessio» i Europas utviklingshistorie er ved å forsvinne. Den moderne tenknings varemerke, den kanoniske logikk, begynner å vakle. Dens skaper er Aristoteles. All naturlig tenkning er imidlertid i likhet med den kunstneriske tenkning overlogisk. Den syntetiske tankeform, der motsetningene tenkes sammen, der en kontradiktorisk motsetnings to ledd fører til oppdagelsen av det tredje — se nettopp deri består tenknings oppgave.

«DETTE LYS»

Vi står nå overfor fem logiske muligheter, fortsetter Friedell: 1. Hvis amerikanismen seirer materielt, får vi USA's verdensherredømme, og når dette mellomrike går under, vesterlandenes undergang ved overteknikk. 2. Hvis amerikanismen seirer åndelig ved å sublimeres, får vi Tysklands gjenfødelse. 3. Seirer Østen materielt, får vi verdensbol-sjevismen og antikrists mellomrike. 4. Seirer Østen åndelig, får vi kristendommens fornyelse gjennom den russiske sjel. Den femte eventualitet er kaos. Disse fem muligheter er gitt. Men ingen av dem vil eller kan inntre. Verdenshistorien er jo ingen ligning, heller ikke en med flere løsninger. «Dens eneste reale mulighet er den irreal, og dens eneste årsakslov det irrasjonelle. Den blir nemlig konspert av en høyere ånd en menneskenes».

Friedells bok slutter slik: «Den eksperimentelle psykologi og den eksperimentelle fysikk når samme resultat. Sjelen befinner seg over virkeligheten, materien under. Men samtidig øyner vi en svak lysstripe fra den annen side. Neste kapittel i Europas kulturhistorie vil være historien om dette lys.»

I den vesterlandske tidsepoke som nå lakker mot enden har to domnanter vært bestemmende, nemlig imperialismen og impresjonismen, mente Friedell. Den perioden som nå begynner vil være preget av menneskenes innsikt i seg selv, klarsyn, dybdoperspektiv. Vi er ferdig med å tro på den sosiale faktors forrang, på overflatens betydning, nærhetens bevismakt, realitetenes realitet.

«Lytt,
adlyd,
begynn i dag»

Det rasjonalistiske intermessio i Europa er ved å forsvinne. Men hvordan finne vei ut av nihilisme og likegyldighet? En verdensfront må dannes mot den totalitære materialisme

MRA's ideologi — et hjelpemiddel i kampen for en ny verden. Ikke en ny morallov men en ny måte å anvende den moralske lov. Caux er blitt «viktig stoff». 118 parlamentsmedlemmer, arbeidsgiverrepresentanter fra 12 land og arbeiderledere fra 35 land drøfter vår tids problemer

Av J. S.

Mountain House — MRA's hovedkvarter i Caux.

en total krig må være en total seier. For å oppnå det må vi vinne ikke bare våpenkampen, men også idékampen. Når den totalitære materialisme, den organiserte «jeg-vil-ha-ånden», blir en kjempende livsform, streber den like målbevisst etter at andre lands åndelige territorium skal okkuperes og deres livsform endres, som de væpnede angrepsstyrkene gjør det. Det store spørsmålet for vår samtid er: Hvilken idé skal dominere verden når krigen er slutt? Demokratiet bestemmelse må bli å

nøktnerhet anerkjente engelske politiske tidsskrift «Intelligence Digest. Review of World Affairs» fant en fem siders artikkel med overskriften: En objektiv rapport om Moralsk Opprustning.

Hadde Intelligence Digest plutselig begynt å få åndelige interesser eller moralske anfektelser? Tidsskriftet pleier ellers utlukkende befatte seg med storpolitiske spørsmål.

Nei, forklaringen var en annen. «Størrelsen og karakteren av de internasjonale konferanser som finner sted i Caux, gjør det nødvendig

«Reisen
begynner med
det første skritt»

Peter Howard i selskap med kristiansandere i Caux.

Nei, de gjør ikke det. På dette punkt viser de stort sett en sympatisk og nøktern beskjedenhet. I sin store tale i Caux den 4. juni i år fremhevet Buchman uttrykkelig MRA som «et hjelpemiddel (eng. remedy, helbredelsesmiddel) i kampen for en ny verden». Løsningen finnes i «en moralsk og åndelig renesanse», sa han, og minnet om utenriksminister Schumans ord: «Vi må gi millionene i Europa et ideologisk livsinnhold.»

Buchman fortsatte: «Det sies at det moderne menneske ingen bekymringer har for sine synder. Men følgen er at det har bekymringer for nesten alt mulig annet. Moralsk Opprustning tar synd alvorlig. Og den tar Kristus alvorlig.»

Jeg finner det nødvendig å nevne dette fordi vi nettopp her står ved et sentralt punkt når man vil forsøke å vurdere gehalten i MRA's budskap. Når Intelligence Digest fant seg nødsaget til å gjøre oppmerksom på at bevegelsens kritikere særlig var å finne blant ortodokse teologer, så kan vi formodentlig trygt tilføye at dette gjelder ikke bare de engelske sådanne.

«EN MORALSK IDEOLOGI»

Hvor mener da teologene — de være katolske eller protestantiske — å finne et angrepspunkt eller svakhetspunkt i MRA's ideologi?

Da må vi først se litt nærmere på selve ideologien. Den korteste og mest konsise fremstilling av hovedpunktene i denne finner vi i en oversikt, utarbeidet for forelesningsbruk i Caux, av de tre ledende MRA-menn Peter Howard, Edward Howell og George Marjoribanks. Det heter her at Moralsk Opprustning er «en moralsk ideologi» basert på de fire moralske absolutter: absolutt ærlighet, absolutt renhet,

mennesket helt. Hvert eneste menneske. Den er for enhver, hvor han enn befinner seg.»

Som supplement til dette konsentrat av bevegelsens lære siterer jeg fra MRA-lederen William Jaegers «Punkter i MRA's ideologi»:

«MRA står over partier, klasser, raser, trosbekjennelser og hensyn til personlig vinning. MRA vil si den fulle dimensjon av forvandling; forvandling av de økonomiske forhold, forvandling av de sosiale forhold, nasjonal forvandling, internasjonal forvandling. Alt på grunnlag av personlig forvandling. Vest og øst må begge forvandles. Kommunismen ble født i vesten, fordi vesten feilet. MRA er løsningen for både øst og vest, en ideologi som forener dem begge. Kapitalistene må forvandles, marxistene må forvandles, og de må lære å forvandle hverandre. Arbeidsgivere og arbeidere kan sammen finne et program som gir overflod til alle. Det er bare to klasser i verden: de som vil forvandles og de som ikke tar imot forvandling. De forvandlede vil gi verden det inspirerte demokratiske ideologi. Alle mennesker i hele verden lengter i sitt hjerte etter denne høyere ideologi.»

Vel. «En moralsk ideologi» — «en fullstendig ideologi» — «en universell ideologi» — «den frigjør mennesket helt» — «en ny inspirasjon til alle trosbekjennelser» — «står over trosbekjennelser» — «lønningen for både øst og vest».

Men var det ikke en mann som sa: Gå ut i all verden og gjør alle folkeslag til mine disipler? Med å trekke den Bibelen i sin hånd er det nærliggende å tenke: Kristendommen er en ideologi, en total religiøs ideologi, og den krever mennesket helt og den frigjør mennesket helt, den krever sønderknuselse og den gir oppreisningsnasjonale situasjoner.

lederne svare. realitetene, og me oss i skygg kjører i MRA's man forstå at o som driver mo skal treet kjenn vårt arbeids mange tilhenge kjennelser som har forlatt sin og gått over til MRA er forsåv middel. Reiser første skritt. M kjenne korsets ence of the Cro kan ingen unn lig for alvor un moralske absol er bare en beg etter de fire Golgata hver d vendelse. Hun opprustet vil s krsiten både i i moralske oppru et resultat av omvendt. Den være en offens som sprenger a ikke ved dogm men ved det l hva enten vi e likker, metodist tilhører noen a er vi klar ove er en religion, den absolutte r av oss har gle en ideologi som settes i praksis må den kristn tilbake sin off kraft.»

«VI MÅ SETT»

Den neste kommer fra pol ker med en sk annet punkt i

Det er vel o tende synspunk er vel og bra samfunn som i Caux, hvor H varter opp for kommunister og millionær fra kener sammen frikkarbeidere Dette er både og — ja, intere

vandlede arbe sammen i tenke: Kristendommen er en ideologi, en total religiøs ideologi, og den krever mennesket helt og den frigjør mennesket helt, den krever sønderknuselse og den gir oppreisningsnasjonale situasjoner.

nå begynner vil være preget av menneskenes innsikt i seg selv, klarsyn, dybdeperspektiv. Vi er ferdig med å tro på den sosiale faktors forrang, på overflatens betydning, nærhetens beviskraft, realitetenes realitet.

«DEN KRISTNE RENESSANSE»

Friedell kunne i denne forbindelse gjerne ha henvist til den lange rekke av diktere og vitenskapsmenn fra begynnelsen av dette århundre som har hatt sin oppmerksomhet rettet mot krefter fra et dypere lag av sjelen enn de som den «hardkokte» psykologi kunne fange. De som vil bort fra skjematisk, fra pseudointellektualismens ørkenvandring. De som vil gripe ikke bare legemet, men sjelen, livstotaliteten. Vi kan nevne Virginia Woolfe, James Joyce, Aldous Huxley, Rilke, Claudel, Chesterton, Eliot, Valéry, Mauriac, Kafka, Proust, Harry Martinson. Av våre egne diktere er Sigrud Undset, Ronald Fangen, Sigurd Christiansen, Olav Aukrust og Tarjei Vesaas typiske eksempler. For Christiansens mennesker er deres tro deres livs alvor, det er den de står og faller med, og i livets største påkjennning viser det seg at det er deres trosvilje som redder dem fra åndelig undergang. Om grensen mellom rett og urett, om skyld og straff handler hele Christiansens forfatterskap. I Fangens siste bøker utløses livsmeningen konsekvent i religiøs bekjennelse — sjelen reddes ved et mysterium, en hemmelig pakt. I Aukrusts «Himmelvarden» og «Solrenning» finner vi den søkende og stridende sjels kamp for å nå fram til sannhet; det gjelder gjennom jordlivets fristelser å nå fram til den religiøse åpenbaring. Hemmelighetsfull og lyttende advent går som en undertone gjennom hele Vesaas' forfatterskap.

I sin nettopp utkomne bok «Sigrud Undset. En studie i kristen realisme» fremhever professor A. H. Winnes det som et markant drag i det 20. århundres åndsliv at naturvitenskapen ikke lenger kan brukes som arsenal for oppbyggingen av det materialistiske verdensbilde. «Symptomatisk er tilbøyeligheten hos biologer, fysikere og astronomer til å tyde visse naturfenomener som

vilje; mennesket er sin egen ulykkes smed.» Enten evolusjonen, utviklingen, går til himlen eller helvete, så er det enkelte menneske ansvarlig for den vei det velger å gå, erklærte hun. Alle de moderne «isme»-ønskedrømmene kunne lite nytte, for de nektet å se menneskenaturen som den virkelig er. «Nettopp nå skal den moralske heroisme stå sin prøve.» I siste instans er det med sin vilje man velger, enten man vil isolere seg i sitt eget jeg og egoismens og materialismens helvete, eller om man vil gi seg Gud i vold og bli utfridd av jeg-dyrkelsens hemninger. «Der eksisterer en sannhet — en eneste som alle de andre sannheter går opp i. Kristendommen er ikke bare en subjektiv opplevelse, men en objektiv virkelighet, en konkret historisk kjensgjerning.» Vi husker Sigrud Undsets eget konkluderende postulat: «Bare en overnaturlig intervensjon kan frelse oss fra oss selv.»

PETER HOWARDS KALDE DUSJ

Så helt ferdig med troen på overflatens betydning var vi nå ikke.

Hitlers store idé var: En rase skal ha makten.

Lenins store idé var: En klasse skal ha makten.

Churchills store idé var: Nazistene skal ikke ha makten, de må slåes ned.

En særdeles enkel problemstilling. Enkel og bekvem.

Det virket derfor nesten en smule irriterende da den store engelske journalisten Peter Howard mitt under den annen verdenskrig sendte ut en bok, «Idéer på marsj», der han brutalt gjorde oss oppmerksom på at vi fortsatt skulle være i krig lenge etter at Tyskland og Japan var slått. Hvordan kunne han vite det — den gang?

«Fordi vi kjemper to kriger.

Begge blir utkjempet på en verdensfront. Den ene er våpenkampen; den opererer med tanks, kanoner, fly, arméer og allianser. Den andre er idékampen; den opererer med tro, moralske normer, livsanskuelse og livsfilosofi. Idékampen begynte lenge før våpenkampen og den kommer til å fortsette lenge etter at våpenkampen er endt. Vi kjemper en total krig. Målet med

lands åndelige territorium skal okkuperes og deres livsform endres, som de væpnede angrepsstyrkene gjør det. Det store spørsmålet for vår samtid er: Hvilken idé skal dominere verden når krigen er slutt? Demokratietts bestemmelse må bli å slå tilbake de kjempende materialistiske kreftene som marsjerer fram.»

Hvordan?

Det var visst enkelte skeptikere som drog en smule på smilebåndet av Peter Howards svar:

«Frank Buchman, fremtidens mann, har tatt egenskapene ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet, den idé at Gud kan lede og at den menneskelige natur kan forvandles, — idéer som har eksistert i verden siden menneskene drepte tømmermannens sønn — og satt dem inn for et internasjonalt mål: Moralsk Opprustning. Det er skjedd i våre dager. Han ga disse idéene ben å gå på, og de er på marsj i dag. Denne mannen har gjort den kolossale revolusjonære bedrift å bygge opp og koordinere en verdensfront mot de materialistiske kreftene — i over 60 land. Hvorledes gjorde han det? Frank Buchman har en enkel tro. Han tror at Gud har en plan for verden. Han sier: Når menneskene lytter, taler Gud. Når menneskene adlyder, handler Gud. Når mennesker forvandles, blir nasjoner forvandlet. Uten forvandlede mennesker kan ingen sivilisasjon bestå. Oxfordgruppen er lederne. Moralsk Opprustning er budskapet. Hva er grunnlaget for alt dette? Det er ganske enkelt Kristi kors. Det er Guds svar på menneskenes materialisme.»

Peter Howards bok slutter med disse ord: «Vi står på terskelen til en ny tid. En ny tid av en eller annen art holder på å bryte fram. Den innvarsles nå med all den svette og blod og smerte som hører fødselen til. Den kan bli en tidsalder formet etter Guds tanke. Bli den ikke det, kommer vi til å få en tidsalder av et ganske annet slags. Og det er vi, landets alminnelige menn og kvinner, og vi alene som avgjør det.»

Så er det altså, bare god gammel-dags kristendom det spør om? Det gjelder å gi ny kraft til den ånd og de grunnsannheter som en gang gjorde Europa til den kristne kulturs vugge og sentrum? Riktig. Men det gjelder også noe mer. I boken «Det gjelder Europa» formulerer professor Elliv Skard det sånn:

«Det gjelder å skape et lag av mennesker med full ideologisk klarhet. Det gjelder å utarbeide, gjennom liv og tenkning, en ideologi som kan gi freden og friheten en moralsk rygggrad. Mange demokrater nektet å se vår tids situasjon som den er. De lever fremdeles i de uforpliktende synspunktets periode, og nektet å se at vi er gått inn i en tid med et annet klima. I Caux-sur-Montreux læres et sant demokrati å kjenne.»

I Caux.

«ET FØRSTEKLASSES INFORMASJONSENTRUM»

Hva skjer i Caux? Hva er det egentlig som foregår i denne sveitsiske landsbyen ved Genfersjøen?

Det var ikke fritt jeg sperret øynene opp da jeg i årets augustnummer av det for sin jordbundne

«Størrelsen og karakteren av de internasjonale konferanser som finner sted i Caux, gjør det nødvendig å gi en rapport. De meget innflytelsesrike politikere fra flere land som deltar i bevegelsen, gjør den til «viktig stoff». Caux har et usedvanlig sosialt system. Blant de alminnelige deltakere er alle slags mennesker — fra alle sosiale klasser. Kjøkkenarbeidet, betjening og alt annet arbeid utføres av MRA-frivillige.» Og så kommer det:

«Politisk sett er Caux blitt et førsteklasses informasjonsentrum, selv om bevegelsens ledere visstnok ikke legger så stor vekt på denne side av saken. De gir ikke inntrykk av å ha særlige politiske motiver, bortsett fra deres kamp for å redusere kommunismen.» Det opplyses at MRA's innflytelse synes å vokse særlig i Tyskland, der bevegelsen har fått meget stor tilslutning. «MRA er i dag utvilsomt en faktor i tysk politikk.»

«Guds herredømme over meg, over min nasjon, over hvert eneste menneskelig vesen.» Moralsk Opprustning er «en universell ideologi — for enhver — over alt; den begynner med meg.» Den virkelig reaksjonære er den som nekter å la seg forvandle. «Lytt, adlyd, begynn i dag.» Du trenger omvendelse; betal dens pris; ta imot den, og bruk den. «Change, unite, fight!» «Moralsk Opprustning er en fullstendig ideologi (a complete ideology). Den frigjør

Om Frank Buchman heter det i samme artikkelen at det ikke kan herske tvil om hans personlighets makt. Han taler sjelden, men når han gjør det, hender noe. Penger interesserer ham ikke. «MRA gir inntrykk av å være en ideologisk bevegelse som søker å finne en felles denominator mellom forskjellige religioner. Vil man se bevegelsen ut fra et politisk synspunkt, er spørsmålet om den har støtte fra virkelig innflytelsesrikt hold eller ikke. Dette er vanskelig å avgjøre. Imidlertid er det mange hvis navn er kjent av hvermann i en rekke land, som ofrer hele sitt liv og sin formue til MRA's arbeid.»

«ET HJELPEMIDDEL I KAMPEN FOR EN NY VERDEN»

Peter Howard har altså øyensynlig sine ord i behold når det gjelder Frank Buchmans åndelige innflytelse. Caux begynner å bety noe. Caux er blitt «viktig stoff».

Vårt neste spørsmål må da bli hva Moralsk Opprustning selv pretenderer å være. Betrakter bevegelsens ledere MRA som det ene, det eksklusive, det eneste positive og praktiske bidrag til løsningen på «vår tids åndelige problem»?

«Ga ut i all verden og gjør alle og — ja, interesserte folkeslag til mine disipler? Med å trekke den Bibelen i sin hånd er det nærliggende å tenke: Kristendommen er en ideologi, en total religiøs ideologi, ny ånd i de peder krever mennesket helt og den vandler de sosiale frigjør mennesket helt, den krever lærer nasjonene sponderknuselse og den gir oppreisningsnasjonale situasjon, den er både for jøde og gremer oss å være ker, for trel og fri, for øst og vest. Men den står ikke over de eksisterende trosbekjennelser. Den krever har alltid vært verden for Kristus, hverken mer liderer, gemyttet eller mindre. Derfor misjonsbefalningen, det valingen. Men hva skjer i Caux? Der stor målestokk, samles kristne og muhammedanere, reisen er en hinduer og buddhister, konfusianere, han være så mye og shintoister om noe de kaller være vil — «en moralsk ideologi», og denne denne kampen «moralske ideologi» mener de skal terrenget uten kunne «frigjøre mennesket helt» og skoene. Forresten forvandle verden. Til å begynne mange av de med skal man lære «å lytte til Guds stemme». For en kristen tankegang er dette noe naturlig. Men hvordan vil det stille seg f. eks. for en overbevist buddhist, hvis religion dypesett er ateistisk? Hopper ikke MRA litt for lett over dette tankeskor? Nei, det gjør vi ikke, vil MRA.

«Guds herredømme over meg, over min nasjon, over hvert eneste menneskelig vesen.» Moralsk Opprustning er «en universell ideologi — for enhver — over alt; den begynner med meg.» Den virkelig reaksjonære er den som nekter å la seg forvandle. «Lytt, adlyd, begynn i dag.» Du trenger omvendelse; betal dens pris; ta imot den, og bruk den. «Change, unite, fight!» «Moralsk Opprustning er en fullstendig ideologi (a complete ideology). Den frigjør

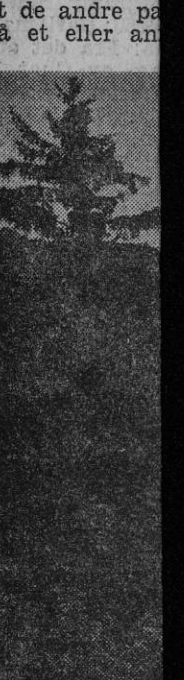
«Guds herredømme over meg, over min nasjon, over hvert eneste menneskelig vesen.» Moralsk Opprustning er «en universell ideologi — for enhver — over alt; den begynner med meg.» Den virkelig reaksjonære er den som nekter å la seg forvandle. «Lytt, adlyd, begynn i dag.» Du trenger omvendelse; betal dens pris; ta imot den, og bruk den. «Change, unite, fight!» «Moralsk Opprustning er en fullstendig ideologi (a complete ideology). Den frigjør

Hvem skal bli Europas fremtidige herskere? Hvilken idé skal dominere verden? Øst for jernteppet formes i dag en ungdom som vet hva den vil. Se nærmere på disse deltakerne i den store kommunistiske ungdomskongressen i Budapest i sommer. — Øverst fra venstre en ung jøde, en tysker og en polsk pike. Nederst en albanergutt ved siden av et portrett som noen hver vil dra kjensel på. Skal Vesten finne et svar på denne utfordring?

«De forvandlede vil gi verden det inspirerte demokratiske ideologi.» — Slutningsscenen i MRA's revy «Den gode vei».

Fem hundr

lederne svare. Vi er ikke redd for realitetene, og vi søker ikke å gjemme oss i skyggen. Jo lengere man kjører i MRA's vogn, jo klarere vil man forstå at det er kristendommen som driver motoren. På fruktene skal treet kjennes, og det hører til vårt arbeids bevislige frukter at mange tilhengere av andre trosbetykninger som er kommet til Caux, har forlatt sin gamle religiøse tro og gått over til kristendommen. — MRA er forsåvidt bare et hjelpemiddel. Reisen begynner med det første skritt. Mennesket må lære å kjenne korsets smerte («an experience of the Cross»), og denne smerte kan ingen unngå å føle som virkelig for alvor underkaster seg de fire moralske absolutters krav. Og dette er bare en begynnelse. «Et liv levd etter de fire absolutter fører til Golgata hver dag og til daglig omvendelse. Hundre prosent moralsk opprustet vil si å leve sitt liv som krisiten både i hverdag og helg. Den moralske opprustning kommer som et resultat av omvendelsen og ikke omvendt. Den kristne kirke skal være en offensiv og ekspansiv kirke som sprenger alle grenser og skiller, ikke ved dogmatiske fortolkninger, men ved det liv den gir til andre, hva enten vi er lutheranere, katolikker, metodister, pinsevenner eller tilhører noen annen konfesjon. Alle er vi klar over at kristendommen er en religion, og for alle kristne den absolutte religion, men de fleste av oss har glemt at den også har en ideologi som hver dag skal omsettes i praksis. Skal verden bli ny, må den kristne kirke igjen vinne tilbake sin offensive og dynamiske kraft.»

«VI MÅ SETTE OSS NYE MÅL»

Den neste kritiske innvending kommer fra politikernes leir. De pirker med en skarp nålespiss mot et annet punkt i MRA's ideologi.

Det er vel og bra med «forpliktende synspunkter», sier de. Og det er vel og bra med det klasseløse samfunn som vitterlig praktiseres i Caux, hvor Hohenzollernprinsesser varter opp for tyske og engelske kommunister og en tidligere Mitsui-millionær fra Japan vasker tallerkener sammen med italienske fabrikkarbeidere og franske munk. Dette er både morsomt og rørende og — ja, interessant. Men av dette Med å trekke den konklusjon at «forvandlede arbeidsgivere og arbeidere» sammen kan finne et program som gir overflod til alle, skaper en ideologi ny ånd i de politiske partier, for den vandler de sosiale forhold, forvandler nasjonene og hele den internasjonale situasjon — det forekommer oss å være en smule naivt. Likevel, vevs harde og brutale virkeligheter, peker i annen retning; der er og har alltid vært interesser som kolliderer, gemytter som irriterer hinanden, det være seg i liten eller stor målestokk. Kampen for tilværelsen er en realitet, og ingen — sianehar være så moralsk opprustet han kaller være vil — kan slippe igjennom denne kampen og dette vanskelige terrenget uten en smule skitt på skoene. Forresten: vi forstår nok at mange av de som reiser til Caux gjør det ut fra de edleste og mest positive motiver: de er klar over

Takasumi Mitsui, ætlingen av den japanske milliardærfamilie, tar sin tårn i kjøkkenet sammen med europeiske arbeidere. Takasumi Mitsuis bror hadde 1 million arbeidere i sine bedrifter. Hans søster har vært en ledende kommunist i over 30 år. «Min bror var hardkokt kapitalist, min søster hardkokt kommunist. Begge holdt på feil ideologi. Jeg vil vie resten av mitt liv til kamp for en ideologi som er høyere og bedre enn deres.»

sosiale klasse har alltid noe å utsette på de øvrige sosiale klasser. Den enkelte nasjon vil ofte ikke ha noe imot å se sine naboland optre annerledes enn de gjør. Vi sier: Jeg, min familie, mitt arbeidssted, min klasse, mitt parti og min nasjon må først se seg selv nådeløst i speilet og spør om ikke også her trengs en smule forandring. Som jeg er, er min nasjon. Verden har nok til alles behov, men ikke til alles begjær. Enhver forvandling i videre omfang må skje på grunnlag av personlig forvandling hos deg og meg. Skjer denne personlige forvandling, skapes det også en ny personlig innstilling som kan forandre nasjoners skjebne. «Den skaper en styrke som kan gjenskape verden. Den viser hvordan land forenes med land. Den skaper inspirert demokrati i familier, industrier, regjeringer og nasjoner. Den er en inspirert måte å leve på som skaper ny tenkning og nytt liv i nasjoner. Den er Guds tanke», sier Frank Buchman. «Hvis alle føler ansvar og har omsorg nok, og alle deler nok, vil alle få nok», sier William Jaeger. Man kan ikke gi mer enn man selv har fått. Jo grundigere det enkelte menneskes forvandling er, jo mer kan det gi til sine medmennesker av kristen ånd. Skal menneskene kunne befri seg fra det gamle og det som er forældet, kan dette bare skje ved at vi setter oss nye mål og setter humanitet og moralske verdier først. Når menneskene blir annerledes, forandres samfunnets struktur, og når samfunnsstrukturen blir annerledes, forandres menneskene. Begge deler må gå hånd i hånd og begge er nødvendige. Vi må finne vei ut av nihilisme og likegyldighet. MRA søker å gjøre i dag hva Frans av Assisi gjorde overfor krisen i det 13. århundre. «Alle ser at Moralsk Opprustning er løsningen for Tyskland, men langt fra alle er klar over at et gjenfødt Tyskland ville gi løsningen for dem selv.» Tysklands skjebne er Europas skjebne. Heldigvis er det flere og flere tyskere som ærlig går inn for å leve etter MRA's

denne kampen og dette vanskelige skal terrenget uten en smule skitt på helt» og skoene. Forresten: vi forstår nok at begynne mange av de som reiser til Caux til Guds gjør det ut fra de edleste og mest nkegang positive motiver; de er klar over hvordan tidens åndelige og materielle nøds- en over- tilstand, og de søker et positivt n dypest s v a r på dette spørsmål. Men i MRA ke MRA som i enhver annen «bevegelse» er dette fins det utvilsomt både positive og negative komponenter. Impulsene

l MRA- side 7.

varierer med de enkelte mennesker. Noen reiser til Caux og går inn i MRA's arbeid fordi de drives av sitt sinns overskudd. Men det er muligens ikke så ganske få som kommer — drevet av frykt. Frykt for hva? La oss se sannheten i øynene. Se f. eks. på enkelte av disse tyskerne. Hva er de redd for? For russerne, selvfølgelig. For kommunismen. For sjelelig og fysisk lidelse. Derfor griper de til Caux som en druknende til halmstrået. Dette så meget mer som tyskerne nå en gang liker «filosofiske» bevegelser, ikke minst når de derved samtidig kan skaffe seg internasjonale kontakter — hvilket jo nettopp er hva de tyske ledere ønsker i dag. Fra plattformen i Caux kan de tale til hele verden.

De ansvarlige MRA-lederes svar på denne kritikken kan i korthet formuleres slik: Også vi har lært noe av livets harde og brutale virkelighet. Vi vet at samfunnsproble- mene er uhyre kompliserte. Men se på det enkelte menneske, den enkelte klasse, den enkelte nasjon. Alle har noe å utsette på sine om- givelser. De fleste ville like å se sin nabo forandre seg til det bedre. Det enkelte politiske parti ønsker gjerne at de andre partiene forandret seg på et eller annet punkt. Den ene

at et gjenfødt Tyskland ville gi løs- ningen for dem selv.» Tysklands skjebne er Europas skjebne. Heldig- vis er det flere og flere tyskere som ærlig går inn for å leve etter MRA's budskap. De lærer å arbeide sam- men både med sine egne landsmenn og med folk fra nabolandene. «Det tragiske ved det moderne menneske var ikke at Gud hadde holdt opp å tale, men at menneskene hadde holdt opp å lytte.»

8000 DELEGERTE FRA 82 LAND.

I sommer har åtte tusen dele- gerte fra 82 land deltatt i MRA's verdenskonferanse i Caux. Kon- feransen foregikk over et tids- rom av fire måneder. Blant del- takerne var 118 parlamentsmed- lemmer fra 27 land, derav 26 statsråder. Ledere fra arbeids- giverorganisasjonene i Italia, Frankrike, England, Canada, U.S.A., Finland, Sverige, Sveits, Belgia, Holland, Tyskland og Sør- Afrika har vært med. Interna- sjonale representative ledere for 33 millioner organiserte arbei- dere i 35 land var også til stede. Blant de spørsmål som har vært drøftet er Tysklands fremtid, et nytt grunnlag for en effektiv politikk i det Fjerne Østen, og det viktige problem hvordan man skal bygge bro over kløften som i dag eksisterer mellom den marxistiske og ikke-marxistiske verden.

En overordentlig betydningsfull konferanse i et interessant og eien- dommelig miljø. — I neste artikkel skal jeg fortelle litt nærmere om mine egne opplevelser og observa- sjoner under et elleve dagers opp- hold i Caux.

Fem hundre meter under Mountain House ligger Genfersjøen og Rhonedalen.

minere
va den
e ung-
n ung
en av
ne et